

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องกระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนภูมิภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาใน ส่วนภูมิภาค 7 ด้านด้วยกันคือ ด้านการวางแผนงาน การมอบหมายงาน การประสานงาน ความร่วมมือ การรายงาน การติดตามและประเมินผลงาน และการงบประมาณ และเพื่อศึกษา ถึงปัญหา อุปสรรค ของการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน ของกลุ่มโรงเรียนในอนาคต และเพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนภูมิภาค ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งเขต (Cluster Random Sampling) และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

1. แยกประเภทเขตการศึกษาทั้ง 12 เขต แล้วสุ่มตัวอย่างจังหวัดมาเขตละ 1 จังหวัด
2. ในจังหวัดที่สุ่มได้ ถ้ามีจำนวน 1 กลุ่มโรงเรียน ก็ใช้เป็นตัวอย่างประชากร ถ้าจังหวัดใดมีมากกว่า 1 กลุ่มโรงเรียน ก็ใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เอาเพียง 1 กลุ่มโรงเรียน

สำหรับตัวอย่างประชากรที่จะขอแบบสอบถาม ประกอบด้วยบุคคล 3 ประเภทที่ได้ จากกลุ่มโรงเรียนที่สุ่มได้ คือ

ประเภทที่ 1 ได้แก่ คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนทุกคนได้แก่ ประธาน รองประธาน และกรรมการ ใน 12 กลุ่ม ประมาณ 129 คน

ประเภทที่ 2 ได้แก่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่าย วิชาการในกลุ่มและโรงเรียนที่ส่งได้ จำนวนประมาณ 129 คน

ประเภทที่ 3 ได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาของแต่ละโรงเรียนในกลุ่ม และโรงเรียนที่ ส่งได้ โดยส่งอย่างง่ายมาโรงเรียนละ 2 คน . ของจำนวนหัวหน้าหมวดวิชาทั้งหมดได้จำนวน 258 คน

รวมกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 516 คน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1
จำนวนผู้สอบแบบสอบถาม

เขต	จังหวัด	กลุ่มโรงเรียนที่	กรรมการบริหาร งานกลุ่มโรงเรียน	ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ	หัวหน้า หมวดวิชา
1	นนทบุรี	1	13	13	26
2	นราธิวาส	1	13	13	26
3	สงขลา	2	14	14	28
4	ภูเก็ต	1	5	5	10
5	ราชบุรี	1	6	6	12
6	ชัยนาท	1	11	11	22
7	ตาก	1	10	10	20
8	ลำพูน	1	13	13	26
9	เลย	1	15	15	30
10	มหาสารคาม	2	10	10	20
11	ชัยภูมิ	1	12	12	24
12	ตราด	1	7	7	14
	รวม		129	129	258

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษากระบวนการบริหารงาน ปัญหา และอุปสรรคของการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนในครั้ง นี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลมาจากการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติ และการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนจาก เอกสาร ตำรา รายงาน และสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีประสบการณ์การจ้กกลุ่มโรงเรียน และระเบียบกรมสามัญศึกษาว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนในสวนภูมิภาค พ.ศ.2519 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (check - list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค สร้างเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - end)

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามฉบับร่างใหญ่ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน ช่วยร่วมกันพิจารณาได้แก่

1. นายสวัสดิ์ ชัยโอกาส ศึกษาานิเทศกฝ่ายบริหาร กรมสามัญศึกษา และทำหน้าที่เลขานุการการประชุมประธานกลุ่มโรงเรียนส่วนกลาง

2. นางสุธีร์ เอกอินทร์ ศึกษาานิเทศกฝ่ายบริหาร กรมสามัญศึกษา และทำหน้าที่ผู้ประสานงานกลุ่มโรงเรียนส่วนกลาง

3. นางนิภา คุรุพันธ์ ศึกษาานิเทศกฝ่ายบริหาร กรมสามัญศึกษา และทำหน้าที่ผู้ประสานงานกลุ่มโรงเรียนส่วนกลาง

4. นายมนตรี ชุติเนตร ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมคงคา และทำหน้าที่ประธานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนกลาง กลุ่มที่ 8

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการ
ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย คันทิเมธ หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการ
ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9. อาจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังจากผ่านการตรวจสอบและแก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงได้แบบสอบถามที่นำมาใช้
ในการวิจัยครั้งนี้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว มีคำถามทั้งหมด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา มีคำถามทั้งหมด จำนวน
50 ข้อคือ

- การวางแผนงาน มี 9 ข้อ คือข้อที่ 1-9 คิดเป็นร้อยละ 18.00
- การมอบหมายงาน มี 6 ข้อ คือข้อที่ 10-15 คิดเป็นร้อยละ 12.00
- การประสานงาน มี 9 ข้อ คือข้อที่ 16-24 คิดเป็นร้อยละ 18.00
- ความร่วมมือ มี 6 ข้อ คือข้อที่ 25-30 คิดเป็นร้อยละ 12.00
- การรายงาน มี 8 ข้อ คือข้อที่ 31-38 คิดเป็นร้อยละ 16.00
- การติดตามและประเมินผลงาน มี 6 ข้อ คือข้อที่ 39-44 คิดเป็นร้อยละ
12.00
- การงบประมาณ มี 6 ข้อ คือข้อที่ 45-50 คิดเป็นร้อยละ 12.00

มีข้อคำถามที่เป็นนิเสธอยู่ 5 ข้อคือ ข้อที่ 7, 15, 22, 25 และ 50

ตอนที่ 3 เป็นปัญหาและอุปสรรคทางการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนแต่ละคาน
เป็นแบบสอบถามปลายเปิด 7 กระบวนการดังกล่าว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือกรอกแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังผู้ตอบแบบสอบถาม
ทั้ง 3 กลุ่มคือ กลุ่มคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน กลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
และกลุ่มหัวหน้าหมวดวิชาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในส่วนภูมิภาค จำนวน
129 โรงเรียนตามที่สุ่มได้ โดยที่ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามและซองใส่เอกสารปิดผนึกเรียบร้อย
พร้อมเพื่อส่งคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ หลังจากนั้นประมาณ 3 เดือน ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายเตือน
สำหรับผู้ที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามคืน ในที่สุดได้รับแบบสอบถามคืนร้อยละ 84.30 ดังแสดงราย
ละเอียดไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2

แสดงจำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ประชากร	ส่งไป	ได้รับคืน	ร้อยละ
กรรมการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน	129	110	85.27
ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	129	111	86.05
หัวหน้าหมวดวิชา	258	214	82.95
รวม	516	435	84.30

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ใช้วิธีหาค่าร้อยละประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน ได้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน ทั้ง 7 คำน โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นตารางประกอบคำอธิบายตาราง

3. รวบรวมปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการบริหารงานทั้ง 7 คำน เสนอเป็นความเรียงแสดงความคิดเห็นของปัญหาแต่ละคำนของแต่ละกลุ่มประชากร

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

X = จำนวนความถี่ของคะแนน

N = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม

2. การหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

f = จำนวนความถี่ในแต่ละระดับความเห็น

x = คะแนนของระดับความคิดเห็น

N = จำนวนทั้งหมดคิในแต่ละกลุ่มประชากร

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร

$$S.D. = \frac{E(fx^2)}{N} - \left(\frac{Efx}{N}\right)^2$$

$E(fx^2)$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนนความถี่เห็นระดับนั้น
ยกกำลังสอง

$(Efx)^2$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนนความถี่เห็นทั้งหมด
ยกกำลังสอง

N = จำนวนความถี่ทั้งหมดในแต่ละกลุ่มประชากร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย